

ALOIS JIRÁSEK (1851–1930)

VĚDECKÁ KNIHOVNA
UNIVERZITY J. E. PURKYNĚ
V ÚSTÍ NAD LABEM

162. výročí narození

Dne **23. srpna 1851** se narodil český prozaik a dramatik, tvůrce českého historického realistického románu, **Alois Jirásek**.

Pocházel ze starého selského rodu, otec byl rolník a pekař z východočeského **Hronova u Náchoda**. Po ukončení gymnaziálních studií váhal mezi zálibou v malířství, pro něž měl skutečný talent, a náklonností k historii. Nakonec zvolil druhou možnost, studium historie na filozofické fakultě pražské university. V Praze se seznámil s řadou spisovatelů z okruhu **časopisu Lumír** a spřátelil se s **Mikolášem Alšem**. Po skončení studií žil a působil 14 let jako gymnaziální profesor dějepisu a zeměpisu v Lito-myšli, kde našel řadu podnětů ke své tvorbě. Roku 1888 přesídlil do Prahy, působil na gymnáziu a pokračoval v pedagogické práci i v literární činnosti (zde napsal většinu svých velkých románů). Od roku 1909 byl v penzi a věnoval se výhradně literatuře. Jako jeden z prvních (celkem 222 signatářů) podepsal v květnu 1917 **Manifest českých spisovatelů**, prohlášení, jež podporovalo politické úsilí o státní samostatnost českého národa a žádalo na českých poslancích důsledné hájení národních zájmů. V nově vzniklé Československé republice se stal **poslancem Revolučního národního shromáždění**. V parlamentních volbách v roce 1920 získal senátorské křeslo za pravicovou národní demokracii. Z politiky odchází do ústraní roku 1925, kdy vážně onemocněl. Nemohl už ani psát. Zemřel v Praze 12. března 1930, pohřben je ve svém rodném Hronově.

Jiráskovo dílo dovršilo buditelskou tradici české literatury. Svou demokratickou představu národních dějin, vycházející v podstatě z koncepce Palackého, umělecky ztělesnil v obrazech velkých a pro národ rozhodujících dějinných epoch, v nichž ukázal lid jako nositele historického dění. Vrchol národní minulosti spatřoval v husitství a bratrství, významně také vyzdvihl lidový charakter národního obrození. Jeho **rozsáhlé dílo objímá v podstatě celou národní minulost** od doby mytické (Staré pověsti české) až po dobu spisovatelova mládí (povídky odehrávající se v době prusko-rakouské války), látkově se autor soustředil především ke třem významným obdobím českých dějin: **době husitské, době pobělohorské a době národního obrození**. Úspěšná byla i jeho dramata (Jan Hus, Lucerna, Vojnarka ad.). Alois Jirásek byl **čtyřikrát navržen na Nobelovu cenu za literaturu**.

V NAŠÍ KNIHOVNĚ JE MOŽNÉ SI VYPŮJČIT:

Alois Jirásek: Filosofská historie; Drobné povídky a obrázky; F. L. Věk; Husitská trilogie.

Alois Jirásek: Mezi proudy; Proti všem; Psohlavci; Skaláci; Staré pověsti české.

Blažena Kašparová: Alois Jirásek a jižní Čechy.

Jaroslava Janáčková: Alois Jirásek.

